

การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญ
สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สวก.
ประจำปีงบประมาณ 2565

.....

การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญ

ปีงบประมาณ 2565 สวก. มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของ สวก. ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564

ด้วยพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 และมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 180 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (7 พฤษภาคม 2565) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดจากการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมของรัฐไปใช้ประโยชน์ แก้ปัญหาเรื่องสิทธิความเป็นเจ้าของผลงานวิจัยระหว่างหน่วยงานให้ทุนกับผู้รับทุน และเพื่อยกระดับงานวิจัยในสถาบันวิจัยและมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยเพิ่มแรงจูงใจให้สถาบันวิจัยและนักวิจัย ผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ตอบโจทย์ความต้องการของภาคการผลิตและบริการ เพื่อให้ประเทศไทยมุ่งสู่การเป็นประเทศรายได้สูง ซึ่งมีสาระสำคัญเบื้องต้นสรุปได้ดังนี้

1.1 กำหนดให้บังคับใช้เฉพาะกับการให้ทุนของหน่วยงานของรัฐที่มีวัตถุประสงค์ หรืออำนาจหน้าที่ในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม

1.2 กำหนดให้ผู้รับทุนหรือนักวิจัยสามารถเป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรม ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐได้ รวมทั้งกำหนดหน้าที่ในการบริหารจัดการและการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ การจัดสรรรายได้จากการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ และกลไกของหน่วยงานภาครัฐในการติดตามและประเมินผลการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม

1.3 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้รับทุนหรือนักวิจัย ซึ่งเป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรม จะต้องใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมและบริหารจัดการผลงานวิจัยและนวัตกรรม และรายงานการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม

1.4 กำหนดหลักเกณฑ์ในการโอนผลงานวิจัยและนวัตกรรมของผู้รับทุน หรือนักวิจัยซึ่งเป็นเจ้าของผลงานให้แก่บุคคลอื่น และกำหนดหน้าที่ของผู้รับโอนผลงานวิจัยและนวัตกรรมในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

1.5 กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในผลงานวิจัยและนวัตกรรม สามารถขออนุญาตใช้ประโยชน์ได้โดยเสนอเงื่อนไขและคำตอบแทนที่เพียงพอตามที่เห็นสมควร

1.6 กำหนดให้อำนาจนายกรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีในการออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมใดๆ ที่เกิดจากทุนสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมของรัฐ

ทั้งนี้ สวก. มีพันธกิจหลักที่สอดคล้องตามความในมาตรา 3 ที่จัดอยู่ในประเภท “หน่วยงานด้านการให้ทุน” ดังนั้น สวก. ต้องดำเนินการปรับปรุงกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของ สวก. ให้สอดคล้องพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ฯ โดยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายมาตราในเบื้องต้น ดังนี้

1) การพัฒนาและรับข้อเสนอโครงการ ที่จะเกี่ยวข้องกับมาตรา 4 เรื่องข้อยกเว้นงานวิจัย ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ฯ สวก. สามารถทำข้อมูลเสนอ กสว. เพื่อนำไปกำหนดในกฎหมาย ลำดับรองที่เกี่ยวกับงานวิจัยที่เป็นข้อยกเว้นไม่ต้องตกอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ฯ นี้

2) ขั้นตอนการอนุมัติและจัดทำสัญญา ที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 6 เรื่องเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญในสัญญา และมาตรา 10 เรื่องสัญญาที่มีผู้ร่วมสนับสนุนทุน ที่ สวก. จะต้องมีการปรับเงื่อนไขในสัญญา สนับสนุนทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายลำดับรอง

3) ขั้นตอนการดำเนินการติดตามประเมินผลและขยายเวลาการดำเนินโครงการ และการใช้ประโยชน์ มีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องหลายมาตรา เช่น มาตรา 7 เรื่องการเปิดเผยผลงานวิจัย มาตรา 8 เรื่องการยื่นคำร้องขอเป็นเจ้าของผลงานวิจัย มาตรา 12 การบริหาร ติดตาม และการรายงานการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยฯ มาตรา 13 การขอขยายเวลาการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยฯ มาตรา 15 เรื่องการโอนผลงานวิจัยฯ มาตรา 20 เรื่องการบังคับใช้สิทธิ เป็นต้น

2. การพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของ สวก. เพื่อยกระดับวุฒิภาวะรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Maturity Model) ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

การก้าวทันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและพลิกผัน (Disruptive Technology) ส่งผลให้รูปแบบการสื่อสาร และการปฏิบัติงานเปลี่ยนแปลงไป สวก. จึงเตรียมความพร้อมด้านการบริหารงานต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนกระบวนการให้บริการ และกระบวนการภายใน สวก. ซึ่งปีงบประมาณ 2565 สวก. มีแผนจัดทำแนวทางการพัฒนาระบบ iARDA ของ สวก. เพื่อรองรับการเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (Data-Driven Organization) และมีแผนการเปลี่ยนผ่านสู่องค์กรดิจิทัล (Digital Transformation Road map) อย่างเป็นทางการสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและทิศทางในอนาคต โดยมีเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาระบบ iARDA ดังนี้

1) มีกระบวนการทำงานที่เพิ่มประสิทธิภาพ (Business Process Improvement) และการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

2) ระบบงานตามภารกิจหลักมีการพัฒนาอย่างโดดเด่น และเป็นผู้นำ Platform ของการวิจัย การเกษตรในระดับสากล (Super Platform)

3) ระบบงานตามภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนมีการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน ส่งเสริมการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ ต่อยอด และพัฒนานวัตกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองพันธกิจหลัก (Data Integration and Data-Driven Innovation)

4) ข้อมูลสารสนเทศได้รับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) และกฎหมายดิจิทัลอื่นๆ ในประเทศไทย

5) ระบบแม่ข่ายและระบบเครือข่ายมีความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรฐานสากล (Information System Management System) มีประสิทธิภาพสูง และรองรับการทำงานขององค์กรดิจิทัลเต็มรูปแบบ (Fully Digital Organization)